

Załącznik do
Uchwały Nr 90/XVI/2025
Rady Gminy w Dzierżążni
z dnia 29 grudnia 2025 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2026 – 2028

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, w szczególności dzieci. Należy zauważyć, że rodzina jest najmniejszą, a zarazem najważniejszą i niezastąpioną częścią życia społecznego, a przede wszystkim środowiskiem, w którym powinien odbywać się naturalny proces kształtowania osobowości i jej członków, a szczególnie dzieci. Ma ona zasadniczy wpływ na kształtowanie tożsamości i postaw człowieka oraz na funkcjonowanie w rolach społecznych. Oddziałując na osobowość dziecka przekazuje mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Prawidłowe relacje w rodzinie chronią przed powstaniem problemów społecznych, zwłaszcza przed uzależnieniami, przemocą i niedostosowaniem społecznym. Dlatego też, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane są do wspierania rodziny i do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań.

Obowiązkiem gminy jest dbanie o dobro swoich mieszkańców, a co za tym idzie wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i nie potrafiących pomyślnie rozwiązać swoich sytuacji kryzysowych. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny, bo to w dezintegracji rodziny tkwi źródło sieroctwa społecznego. Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny, wymienić należy: niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, karalność sądową, przejawy psychopatii, maltretowanie oraz znęcanie się nad dzieckiem. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą.

Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tu nie tylko o kontaktowanie się z rodziną, ale o współpracę z nią, a więc obustronny wysiłek – ze strony pracowników pieczy zastępczej i rodziców - zmierzającą do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego.

Prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest formą pomocy tańszą i bardziej skuteczną. Natomiast praca z rodziną biologiczną w przypadku, gdy zaistniała konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny wskazane są zarówno ze względów społecznych, jak i ekonomicznych, gdyż służą obniżeniu kosztów gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

II. PODSTAWA PRAWNA:

- a) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025 r., poz. 49),
- b) ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2025 r. , poz.1214 ze zm.) ,
- c) ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2024 r., poz.1208 ze zm.),
- d) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. , poz.1673),
- e) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r. , poz. 2151 ze zm.),
- f) ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2025 r. , poz.1939 ze zm.),

- g) ustawa z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2025 r. , poz. 438 ze zm.),
- h) ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2024 r. , poz.1829),
- i) ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny (Dz.U. z 2024 r. , poz.1512),
- j) ustawa z dnia 11 lutego 2016 o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2024r. poz.1576 ze zm.),
- k) Uchwała Nr 149 Rady ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2024 – 2028 r. (MP. Z 2023 r. , poz.881),
- l) ustawa z dnia 15 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2023 r. , poz. 2809 ze zm.).

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżąni.

Dla potrzeb programu opracowano Kartę Diagnostyczną zawierającą informacje dotyczące liczby mieszkańców, liczby dzieci i młodzieży, ilości dzieci z terenu gminy Dzierżąnia umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego oraz Karta Dużej Rodziny.

Tabela 1. Karta Diagnostyczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Wyszczególnienie	ROK 2023	ROK 2024
Liczba mieszkańców Gminy	3 515	3 505
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	169	181

Liczba osób w tych rodzinach	348	353
Liczba rodzin z dziećmi	41	45
Liczba osób w tych rodzinach	179	183
Liczba rodzin i osób którym udzielono tylko pracy socjalnej	93	113
Liczba rodzin i osób którym udzielono tylko pomocy finansowej	76	68
Liczba rodzin uprawnionych do świadczeń rodzinnych:	145	136
- zasiłki rodzinne i dodatki:		
• na 1 dziecko	25	18
• na 2 dzieci	15	12
• na 3 dzieci	20	16
• na 4 i więcej dzieci	7	6
- świadczenie pielęgnacyjne	15	19
- zasiłki pielęgnacyjne	80	83
- jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	13	14
- świadczenie rodzicielskie	5	6
Liczba rodzin uprawnionych do pobierania Funduszu Alimentacyjnego.	9	7
Liczba osób (dzieci) uprawnionych do świadczenia z FA.	15	11
Liczba rodzin uprawnionych do korzystania z Karty Dużej	30	12

Rodziny: - w tym: liczba dzieci	28	23
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Dzierżążnia w wieku 0-6 lat	229	223
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Dzierżążnia w wieku 7-18 lat	425	424
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Dzierżążnia umieszczonych w pieczy zastępczej (łącznie z 2023 r. i 2024r.).	6	6
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Dzierżążnia przebywających w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej RAZEM w 2023 r. i w 2024 r.	5	5
Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny :	9	12
- w tym liczba dzieci	32	34

Źródło: dane o liczbie dzieci na podstawie ewidencji ludności UG w Dzierżążni, dane o liczbie rodzin i dzieci korzystających z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych , funduszu alimentacyjnego , KDR na podstawie sprawozdań z GOPS.

W Gminie Dzierżążnia w roku 2023 w wieku od 0 do 18 lat mieszkało 654 osób, co stanowi 18,61 % ogółu mieszkańców a w 2024 r. 657 osób co stanowi 18,74 % ogółu mieszkańców. W 2023 roku w wieku od 0-6 lat było 229 dzieci, co stanowi 6,52 % ogółu mieszkańców oraz w wieku od 7 do 18 roku życia było 425 dzieci, co stanowi 12,09 % ogółu mieszkańców. W 2024 roku w wieku od 0- 6 lat było 233 dzieci, co stanowi 6,65 % ogółu mieszkańców oraz w wieku od 7 do 18 roku życia było 424 dzieci, co stanowi 12,10 % ogółu mieszkańców. Ogółem w 2023 roku dzieci w wieku 0 – 18 lat było 654 , prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków nabyło 145 dzieci tj. 22,17 % a w 2024 roku dzieci w wieku 0-18 lat było 657 dzieci i prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków nabyło 136 dzieci tj. 20,70 %.

W roku 2023 w rodzinach zastępczych przebywało 6 dzieci co stanowi 0,92 % grupy wiekowej od 0-18 roku życia a w placówce opiekuńczo – wychowawczej 6 dzieci.

W roku 2024 w rodzinach zastępczych przebywały 6 dzieci co stanowi 0,91% grupy wiekowej od 0-18 roku życia a w placówce opiekuńczo – wychowawczej 5 dzieci .

Z analizy danych GOPS Dzierżążnia za 2023 rok wynika, że **4,81 %** mieszkańców gminy skorzystało z różnych form wsparcia pomocy społecznej realizowanych przez ośrodek , natomiast w 2024 roku – **5,16 %** ogółu mieszkańców.

Tabela 2. Powody udzielanej pomocy w latach 2023 – 2024 .

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba osób samotnie gospodarujących i rodzin objętych pomocą		
		2023	2024	Różnica (+/-) w stosunku do 2024 roku
1.	Bezrobocie	27	24	- 3
2.	Ubóstwo	33	31	- 2

3.	Długotrwała lub ciężka choroba	31	22	- 9
4.	Niepełnosprawność	33	30	- 3
5.	Bezradność w sprawach opiek.- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	5	12	+ 7
5.1.	W tym: rodziny niepełne	2	3	+ 1
5.2.	W tym: rodziny wielodzietne	3	7	+ 4
6.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	14	11	- 3
6.1.	W tym: rodziny wielodzietne	14	11	- 3
7.	Przemoc domowa	1	1	0
8.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0
9.	Alkoholizm	6	16	+ 10
10	Zdarzenia losowe	1	0	- 1
11	Bezdomność	1	1	0
12	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Z zestawienia zamieszczonego w tabeli 2 wynika, że powody udzielanej pomocy były różne, niekiedy współwystępowały ze sobą (w jednej rodzinie występowało kilka powodów np. ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i bezradność), dlatego też nie należy sumować liczby rodzin jak również liczby osób w rodzinach.

Liczba rodzin, w których przyczyną kryzysu jest problem uzależnienia od alkoholu w 2024 roku wynosi -16 i jest wyższy niż w 2023 roku.

Jednak należy dodać, że z pośród tej liczby 16 rodzin jedynie 2 rodziny są z dziećmi. W jednej rodzinie jest zatrudniony asystent. Pozostałe rodziny to osoby samotni mężczyźni.

Źródła danych:

- Urząd Gminy Dzierżążnia
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dzierżążni
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płońsku

Analiza SWOT Lokalnego Systemu Wspierania Rodziny .

MOCNE STRONY

- powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego,
- opracowanie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2026,
- działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ,
- dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej , Policji i pracowników oświaty,
- wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży,
- dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe,
- rozwijający się system pieczy zastępczej,
- realizacja licznych programów osłonowych i profilaktycznych,

- kompetentna ale także stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej,
- zabezpieczenie w budżecie gminy niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny,
- otwartość Urzędu Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na współpracę ze środowiskiem lokalnym,
- ogólnie dostępna oferta pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- utworzone stanowisko asystenta rodziny,
- nowe formy pracy z rodziną, w tym usługi psychologa - terapeuty uzależnień.

SŁABE STRONY

- brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych , odrzucenie autorytetu szkoły/nauczyciela,
- wyuczona bezradność , uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów,
- brak wolontariatu ,
- mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego,
- zbyt mała aktywność w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych,
- niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją.

SZANSE

- pozyskanie kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej,
- edukacja rodziców,
- rozwój wolontariatu ,

- wykorzystanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego na przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin zagrożonych,
- możliwość pozyskiwania środków pozabudżetowych na projekty, konkursy organizowane przez MRP i PS,
- szkolenie i podnoszenie kompetencji kadry działającej na rzecz rodziny,
- tworzenie nowych form pracy z rodziną, w tym usługi prawnicze i mediacje rodzinne.

ZAGROŻENIA

- zanik więzi i tradycji rodzinnych – „pęd życia”,
- wzrost negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc,
- uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, internetu,
- degradacja relacji rodzinnych,
- brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodzin,
- osłabienie się funkcji opiekuńczej rodziny,
- brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia,
- niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej,
- brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne.

IV. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej rodzin z terenu Gminy Dzierżążnia poprzez tworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych oraz ich wspieranie w prawidłowym funkcjonowaniu.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.
2. Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.
3. Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.
4. Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących,
5. Wieloaspektowe i interdyscyplinarne wspieranie rodzin w ich prawidłowym funkcjonowaniu.

1.CEL

Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Zadania:

- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców.
- Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci .
- Kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizującej Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Dzierżążnia na lata 2022 – 2025.
- Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązanie problemu przemocy domowej,
- Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi.
- Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
- Organizowanie szkoleń dla asystenta rodziny.

- Nawiązanie współpracy z dziadkami, pod warunkiem, że sami są wolni od patologii.

2. CEL

Zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.

Zadania:

- Zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych.
- Kierowanie dzieci na zajęcia do placówek wsparcia dziennego.
- Objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno-pedagogiczną.
- Kierowanie dzieci na kolonie i obozy realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom.
- Objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających .
- Organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających.
- Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
- Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności .

3.CEL

Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

Zadania:

- Utrzymywanie osobistych kontaktów dzieci z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów.

- Udzielenie pomocy rodzicom biologicznym w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.
- Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.
- Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci.
- Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego.
- Organizowanie treningów rodzicielskich.
- Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, doping do nauki, do poprawy zachowania) .

4. CEL

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych oraz rozwiązywanie istniejących.

Zadania:

- .Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez asystenta rodziny, pracowników socjalnych , Policję, kuratorów, placówki ochrony zdrowia, oświaty, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej.
- Motywowanie członków rodzin do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji.
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych i nabywanie nowych umiejętności przez osoby bezpośrednio zajmujące się wsparciem rodziny.

5. CEL

Profilaktyka.

Zadania:

- Udział w kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie.

- Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez dostęp do kultury , sztuki , zajęć sportowych , organizowanie pozaszkolnych form spędzania czasu wolnego mających na celu rozwijanie zainteresowań i talentów , np. tanecznych , plastycznych , wokalnych, itp.
- Przeciwdziałanie uzależnieniom . przemocy , agresji , przestępczości wśród dzieci i młodzieży – realizowanie spotkań, programów edukacyjnych i profilaktycznych w przedszkolu i szkole dla dzieci i rodziców.

Do realizacji założonych celów będą prowadziły działania, których wybór zostanie poprzedzony szczegółową analizą sytuacji danej rodziny. Podstawowym narzędziem służącym do diagnozy jest wywiad środowiskowy, przeprowadzony przez pracownika socjalnego. Pełna i efektywna realizacja celów założonych w programie będzie możliwa dzięki kompleksowemu spojrzeniu na rodzinę przeżywającą trudności oraz podjęciu systemowych rozwiązań przy współpracy wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Priorytetem naszych działań jest uznanie podmiotowości dziecka oraz jego prawa do wychowania w rodzinie lub jak najszybszego powrotu do rodziny.

Tabela 3. V. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ POMOCOWYCH

Cele szczegółowe:	Zadania	Osoba/zespół/partnerzy/odpowiedzialni za realizację	Termin realizacji
1. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.	1. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców.	Psycholog, radca prawny, specjalista terapii uzależnień, mediator rodzinny.	Działania ciągłe 2026-2028
	2. Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktyczno- edukacyjnych dla rodzin i dzieci.	GOPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Rejonowy w Płońsku.	Działania ciągłe 2026-2028

2.Zapewnienie	3. Kierowanie osób uzależnionych na leczenie za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.		
	4.Włączenie Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy GOPS w rozwiązywanie problemu przemocy domowej.	Pracownicy socjalni, zespół interdyscyplinarny, poradnia rodzinna, asystent rodziny, rodzina wspierająca, Sąd Rodzinny i Nieletnich i mediator.	Działania ciągłe 2026 - 2028
	5. Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi.		
	6. Zapewnienie rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny i mediatora.		
	7.Organizowanie szkoleń dla asystenta rodziny.	GOPS	Działania ciągłe 2026-2028
	8. Nawiązanie współpracy z dziadkami, pod warunkiem, że sami są wolni od patologii.	Pracownicy socjalni, dziadkowie.	Działania ciągłe 2026-2028
	1.Objęcie dzieci indywidualną terapią psychologiczno- pedagogiczną	Poradnia Pedagogiczno- Psychologiczna,	Działania ciągłe 2026-2028

szczególnej ochrony dzieciom w rodzinach zagrożonych.	(szkoła, poradnia).	pedagodzy szkolni.	
	2.Kierowanie dzieci na kolonie, obozy i wycieczki realizujące programy przeciwdziałania uzależnieniom.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Kuratorium Oświaty, PCPR, pracownicy socjalni, szkoły.	Działania ciągłe 2026-2028
	3.Objęcie rodzin przeżywających trudności pomocą rodzin wspierających.	GOPS, rodziny wspierające.	Działanie ciągłe 2026-2028
	4. Organizowanie szkoleń dla rodzin wspierających.	GOPS	Działania ciągłe 2026-2028
	5.Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo- wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo- terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	GOPS	Działania ciągłe 2026-2028
	6. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności.	Pracownicy socjalni, asystent rodziny, kurator.	Działania ciągłe 2026-2028

3.Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych	1.Udzielenie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.	Pracownicy socjalni, PUP, pracodawcy.	Działania ciągłe 2026-2028
	2. Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.	Asystent rodziny, rodzina wspierająca, pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej, rodzice biologiczni.	Działania ciągłe 2026-2028
	3.Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci.	Gmina, GOPS.	Działania ciągłe 2026-2028
	4. Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego.	Asystent rodziny, sąsiedzi, rodzina wspierająca, psycholog, kurator, rodzina.	Działania ciągłe 2026-2028
	5.Organizowanie treningów rodzicielskich.	GOPS, prowadzący treningi rodzicielskie.	Działania ciągłe 2026-2028
	6. Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, doping	Pedagog szkolny, psycholog, wychowawca dziecka w szkole,	Działania ciągłe 2026 - 2028

4.Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych oraz rozwiązywanie istniejących.	do nauki, do poprawy zachowania). 7. Utrzymywanie osobistych kontaktów dzieci z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których Sąd zakazał takich kontaktów.	pracownicy socjalni, opiekunowie pieczy zastępczej. Rodziny biologiczne, opiekunowie pieczy zastępczej, pracownicy socjalni, asystent rodziny , kurator, psycholog.	Działanie ciągłe 2026 - 2028
	1.Systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez asystenta rodziny, pracowników socjalnych , Policję, kuratorów, placówki ochrony zdrowia, oświaty, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej.	GOPS , Sąd Rodzinny (kuratorzy sądowi i zawodowi) , Poradnia Rodzinna, Szkoły Podstawowe , Komenda Powiatowa Policji , Zespół Interdyscyplinarny.	Działanie ciągłe 2026 - 2028
	2. Motywowanie członków rodzin do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji.	GOPS , pedagog , psycholog, Komenda Powiatowa Policji , Sąd Rodzinny , Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA .	Działanie ciągłe 2026 - 2028
	3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych i nabywanie nowych umiejętności przez osoby bezpośrednio zajmujące się	GOPS , Zespół Interdyscyplinarny.	Działanie ciągłe 2026 - 2028

5. Profilaktyka.	wsparciem rodziny. 1. Udział w kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie. 2. Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez dostęp do kultury , sztuki , zajęć sportowych , organizowanie pozaszkolnych form spędzania czasu wolnego mających na celu rozwijanie zainteresowań i talentów , np. tanecznych , plastycznych , wokalnych, itp. 3. Przeciwdziałanie uzależnieniom , przemocy , agresji , przestępczości wśród dzieci i młodzieży – realizowanie spotkań, programów edukacyjnych i profilaktycznych w przedszkolu i szkole dla dzieci i rodziców.	GOPS, Szkoły Podstawowe , przychodnia rodzinna, Komenda Powiatowa Policji. GOPS , Szkoły Podstawowe . GOPS , Szkoły Podstawowe , przychodnia rodzinna , Komenda Powiatowa Policji .	Działanie ciągłe 2026 –2028 Działanie ciągłe 2026 - 2028 Działanie ciągłe 2026 - 2028
--------------------------------	--	--	--

VI. ZAKŁADANE EFEKTY PROGRAMU

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolność do wypełniania tych funkcji. Skuteczna pomoc może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób , instytucji , organizacji pracujących z dziećmi i rodzinami. W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.
2. Łączenie działań służb i stosowanie różnorodnych form środowiskowej pomocy w opiece i wychowaniu
3. Poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania wspierania rodzin.
4. Wzrost świadomości mieszkańców Gminy Dzierżążnia na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych.
5. Umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny biologicznej , poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji.
6. Podniesienie kwalifikacji osób niosących pomoc rodzinie.
7. Wzrost skuteczności podejmowanych działań pomocowych,
8. Doskonalenie i rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pracującymi działającymi na rzecz rodzin.

VII. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny została zaplanowana na lata 2026-2028. Dokument jest otwarty, może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji oraz uzupełnieniu.

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu będzie oparta na gromadzeniu, analizie i interpretacji danych. Zostaną one pozyskane poprzez bezpośrednią rozmowę, obserwację lub telefoniczny kontakt z rodzicami biologicznymi, opiekunami pieczy zastępczej, środowiskiem sąsiedzkim, pracownikami instytucjonalnych form pomocy rodzinie.

Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych:

- liczba udzielonych porad przez specjalistów w instytucjach samorządowych,
- liczba realizowanych projektów i programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin i dzieci,
- liczba uczestników spotkań,
- liczba interwencji kryzysowych,
- liczba rodzin z dziećmi z wszczętą procedurą „Niebieska Karta”,
- liczba rodzin z wszczętą procedurą „Niebieska Karta” z powodu stosowania przemocy wobec dzieci,
- liczba rodzin z dziećmi objęta monitoringiem po zakończeniu procedury „Niebieska Karta”
- liczba rodzin wymagających wsparcia,
- liczba osób uzależnionych, skierowanych na leczenie,
- liczba osób uzależnionych, które podjęły leczenie,
- liczba rodzin, którym przyznano asystenta,
- udział asystentów rodziny w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje,
- liczba odbytych szkoleń przez pracowników socjalnych,
- liczba rodzin wspierających zaangażowanych w pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych,

- liczba dzieci, którym zapewniono udział w zajęciach edukacyjnych, w tym z elementami przeciwdziałania uzależnieniom, połączonych z wypoczynkiem,
- liczba dzieci utrzymujących kontakty z rodzicami biologicznymi do ogółu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- liczba rodzin biologicznych dziecka, z którymi zrealizowano plan pracy zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej
- liczba dzieci powracających do rodziny naturalnej,
- liczba samotnych matek korzystających ze wsparcia GOPS,
- liczba dzieci, które powróciły do domu rodzinnego z pieczy zastępczej
- kwota wydatkowana na koszty utrzymania dzieci w systemie pieczy zastępczej oraz pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- kwota wydatkowana na pomoc społeczną skierowaną do rodzin wychowujących dzieci w formie posiłku w szkole i przedszkolu,
- liczba przeprowadzonych kampanii,
- liczba osób uczestniczących w kampanii,
- liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć dla dzieci i młodzieży,
- liczba dzieci korzystających z proponowanych form spędzania czasu wolnego,

Monitoring i ewaluacja Programu umożliwi:

- rozpoznanie ilości rodzin wymagających pomocy;
- wyznaczenie kierunków działań z rodziną;
- wskazywanie jednostek współpracujących oraz określenie ich zadań;
- ocenę rezultatów prowadzonej pracy na rzecz rodziny.

Uzyskane dane pozwolą na ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym planowaniu, realizacji i rozwoju jego działań. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dzierżąni w terminie do 31 marca każdego roku przedkłada Radzie Gminy w Dzierżąni sprawozdanie rzeczowo – finansowe z realizacji programu , sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w zadaniach .

IX . REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia programu Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

- GOPS Dzierżąnia (Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracownicy socjalni, asystent rodziny, psycholog – specjalista psychoterapii uzależnień, prawnik, mediator rodzinny).
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
- Policja .
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna .
- Placówki Oświatowe.
- Poradnia Rodzinna.
- Sąd Rodzinny i Nieletnich.
- Powiatowy Urząd Pracy.
- Placówki Służby Zdrowia.
- Rodziny wspierające.
- Inne organizacje pozarządowe.

W realizacji swoich zadań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

Program jest zobowiązaniem samorządu gminy i jego jednostek do realizacji przyjętych celów, a także ma za zadanie stymulować do ukierunkowanych działań na rzecz dziecka i rodziny.

X. ZASADY FINANSOWANIA

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków:

- budżetu Gminy Dzierżnia,
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- funduszy Unii Europejskiej,

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny odbywać się będzie na zasadach partnerskiej współpracy pomiędzy przedstawicielami administracji samorządowej gminy, przedstawicielami instytucji zajmujących się dzieckiem i rodziną (szkoła, policja, prokuratura, sąd, służba zdrowia, ośrodek interwencji kryzysowej, ośrodek wsparcia, kościoły i związki wyznaniowe, poradnia psychologiczno pedagogiczna, PCPR, , itp.) przedstawicielami społeczności lokalnej gminy (radni, sołtysi) oraz partnerami społecznymi, w tym przedstawicielami organizacji pozarządowych działających zarówno na terenie gminy jak i poza jej obszarem. Realizacja programu jest działaniem przewidzianym na lata 2026-2028 z możliwością wydłużenia lub skrócenia tego okresu w zależności od uzyskanych efektów działania.

Program jest dokumentem otwartym, co oznacza, że w każdym czasie może być zweryfikowany w części dotyczącej założeń, uzupełniany o nowe cele i zadania lub zmieniony w tej części, gdzie planowane zadania zostały zastąpione rozwiązaniami wprowadzonymi ze

szczebla powiatu, województwa, kraju lub ewentualnie zdezaktualizowały się z powodu wprowadzenia zmian w systemie pomocy i polityce społecznej. W lokalnym systemie działań w obszarze rozwiązywania problemów społecznych wszystkie podmioty są ważne i należy brać ich opinię pod uwagę. Tak rozumiana współpraca zapewni pełne i kompleksowe działanie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

XI. ZAKOŃCZENIE

Przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyznaczają dwa zasadnicze obszary działania , w pierwszym z nich kładzie się nacisk na utrzymanie dzieci w naturalnym środowisku , w drugim natomiast – na zapewnienie sprawnie funkcjonującego systemu pieczy zastępczej w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowywania przez rodziców.

Reasumując program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin z Gminy Dzierżążnia . Wspieranie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny , a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami przy wykorzystaniu własnych umiejętności. Wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji , gdy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami , których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywnie instytucje , placówki i organizacje , które swoimi działaniami , wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny , zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego , ograniczenie patologii społecznej , zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodzin i dziecka. Zadania wynikające z powyższego Programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dziecka i rodziny.